

ОСОБЕНОСТИ НА ПСИХИКАТА ПРИ ВЪЗРАСТНИТЕ ХОРА

психичен облик на остаряването

БИОЛОГИЧНИ, ПСИХИЧНИ И СОЦИАЛНИ ФАКТОРИ

1. Регрес на организма и нервната система, съпроводен от компенсаторно-приспособителни механизми и усъвършенстване на поведението въз основа на натрупания опит.
2. Обща тенденция към личностови изменения, като намалена поривност и спонтанност, повишена ригидност, интровертност, недоверие, депресивност. Личностовата промяна е уникална и неповторима. Всъщност остаряването води до девинелиране, а не до нивелиране на личностите!
3. Увеличава се сензитивността към психогенни и соматогенни увреждащи фактори.

СЕТИВНОСТ И ПАМЕТ

“Не всички прояви на психично стареене са еднозначен израз на биологичното стареене!”

1. Например, етиологично слабата сетивност се свързва директно с регрес и дисфункции на ЦНС.
2. Паметта и интелекта, обаче, се определят предимно от екзогенни фактори, като образователен ценз, мотивация, интереси, активност и адаптивност.
3. Стареенето повлиява когнитивността избирателно:
 - влошават се работната и дългосрочна памет;
 - затруднени са преработката на информация и възпроизвеждането при съхранени способности за разпознаване и разбиране.

ИНТЕЛЕКТ

1. Абстракто-логическо мислене /невербален тип/ - рано започващ възрастов упадък, регрес към ситуативност /реминисценции/. След 25-та година с умерен наклон, а след 60/70 – рязко и ускорено. Ригидност , намалена обективност, асоциативен, а не аналитичен тип на мисловните операции.
2. Речникови възможности, натрупана информация и усвоен опит – късен или слабо изразен упадък, търпи дори възходяща тенденция през третата възраст!
При нормално протичане на стареенето новаторската интелигентност губи за сметка на нарастващата способност за използване на опита, т.н. асоциативна интелигентност.

ЛИЧНОСТ

“Личността е характеристика на зрелия човек и е твърде стабилна и не се променя съществено през втората половина от жизнения му цикъл!”

1. ИНТРОСПЕКТИВНОСТ/ ИНТРОВЕРТНОСТ

“Насочването на вниманието на възрастния към собствения си вътрешен свят и лични потребности, е може би своеобразна протестна реакция към предишния си живот преминал в грижа за другите или е ням зов за грижа през старостта ?!”

2. ПРОМЕНИ В АЗ - КОНЦЕПЦИЯТА поради загуба на автономност, бездейственост, безполезност и чувство за социална изолираност.